

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
Державного податкового університету
Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ

2024 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

**при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 «Економіка»
освітня програма «Економіка підприємства»**

Ірпінь – 2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	3
2. Зміст фахового іспиту з навчальної дисципліни «Економічна теорія»	4
3. Перелік рекомендованих джерел з дисципліни «Економічна теорія»	4
4. Зміст фахового іспиту з навчальної дисципліни «Мікроекономіка»	5
5. Перелік рекомендованих джерел з дисципліни «Мікроекономіка»	6
6. Зміст фахового іспиту з навчальної дисципліни «Економіка підприємства»	6
7. Перелік рекомендованих джерел з дисципліни «Економіка підприємства»	7
8. Зміст фахового іспиту з навчальної дисципліни «Макроекономіка»	7
9. Перелік рекомендованих джерел з дисципліни «Макроекономіка»	8
10. Критерії оцінювання результатів фахового вступного випробування	10
11. Зразок завдання фахового вступного випробування	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту при вступі на навчання для здобувачів ступеня бакалавра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на основі здобутого бакалавра, спеціаліста, магістра за спеціальністю 051 «Економіка», розроблена відповідно до Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11. 02. 2022 № 154, Методичних рекомендацій підготовки програм та екзаменаційної документації з фахових вступних випробувань, додаткових вступних випробувань, вступних іспитів для вступу на навчання до Державного податкового університету.

Програма фахового іспиту включає матеріали з наступних дисциплін:

1. «Економічна теорія»
2. «Мікроекономіка»;
3. «Економіка підприємства»;
4. «Макроекономіка».

Метою фахового іспиту є з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання за освітнім ступенем бакалавра та формування рейтингового списку і конкурсного відбору вступників на навчання для здобуття ступеня магістра спеціальності 051 «Економіка» в межах ліцензованого обсягу.

Головним завданням проведення фахового вступного іспиту є оцінка знань програмного матеріалу дисциплін професійної підготовки та вміння використовувати набуті знання.

Програма фахового вступного іспиту випробування складається з пояснювальної записки, змісту завдань з навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання результатів фахового вступного іспиту, списку рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ДИСЦИПЛІНА «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Тема 1. Суспільне виробництво та фактори, що на нього впливають. Економічні потреби.

Фактори виробництва та їх доходи. Стадії суспільного виробництва. Форми організації суспільного виробництва та види суспільного відтворення.

Закон зростання потреб. Економічний інтерес.

Тема 2. Власність у системі виробничих відносин.

Власність: сутність, об'єкт, суб'єкт. Форми та тип власності. Інтелектуальна власність. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 3. Товар та гроші.

Товар та його властивості. Вартість та Закон вартості. Гроші: функції, закон грошового обігу. Грошові агрегати.

Тема 4. Інфраструктура ринку. Конкуренція.

Ринок: сутність, функції, закони, класифікація. Закони ринку. Інфраструктура ринку. Моделі ринків. Конкуренція та її види.

Тема 5. Міжнародні економічні зв'язки та міжнародні розрахунки.

Форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, міжнародний рух капіталів, міжнародний рух робочої сили. Міжнародна економічна інтеграція: сутність, функції та особливості. Міжнародні валютні відносини.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

1. Економічна теорія / Мацелюх Н. П., Касьяненко Л. М., Максименко І. А. та ін. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. – 478 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ, т. 56).
2. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка): у 2-х ч. Частина 1. Історія економіки та економічної думки, політекономія ≈ Economic theory (History of economics and economic thought, political economy, microeconomics, macroeconomics). Part I. History of economics and economic thought, political economy : навчальн. посіб. / Мацелюх Н. П., Теліщук М. М., Скорик М. О. та ін. ; за ред. М. М. Теліщука. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. – 532 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні » ; т. 146).
3. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
4. Петруня Ю. Є., Задоя А. О. Економіка: базовий курс : навчальний посібник. – [6-те вид., переробл. і доп.]. – Серія : «Бізнес. Економіка. Фінанси». – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. – 200 с.
5. Кравцов О. О. Основи економічної теорії : навч. посібник. / О. О. Кравцов. – Кривий Ріг-Prague: Oktan Print, 2023. – 355 с.

ДИСЦИПЛІНА «МІКРОЕКОНОМІКА»

Тема 1. Мікроекономіка як наука.

Мікроекономіка як складова частина теоретичної економіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічні моделі.

Тема 2. Попит, пропозиція та ринковий механізм.

Попит і закон попиту. Аналіз змін попиту та величина попиту. Нецінові чинники попиту. Суть та види еластичності попиту.

Пропозиція та закон пропозиції. Нецінові чинники пропозиції. Взаємодія ринкового попиту і пропозиції. Концепція цінової еластичності попиту у визначенні міри чутливості споживача до зміни ціни на товари. Еластичність пропозиції та чинники впливу на її рівень.

Ринкова рівновага. Рівноважна ціна. Надлишок виробника і надлишок споживача. Вплив держави на ринкову рівновагу. Вплив податків, субсидій, дотацій на ринкове становище покупців і продавців.

Тема 3. Теорія поведінки споживача.

Поняття потреби, види потреб. Економічні блага. Поняття корисність, її особливості та спосіб досягнення. Закон спадної граничної корисності (перший закон Госсена). Поняття рівноваги споживача. Другий закон Госсена. Раціональний вибір споживача. Реакція споживача на зміну його доходу. Реакція споживача на зміну цін товарів. Ефект заміщення та ефект доходу.

Криві байдужості. Гранична норма заміщення благ: суть і методика обчислення. Бюджетне обмеження і можливості споживача.

Бюджетне обмеження та можливості споживача. Модель (крива) «дохід-споживання». Модель (крива) «ціна - споживання».

Тема 4. Теорія виробництва і витрат.

Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної моделі. Фактори виробництва. Стадії виробництва.

Виробнича функція. Правило рівноваги виробника.

Сукупний, середній та граничний продукт, їх взаємозв'язки.

Витрати виробництва за короткостроковий період. Витрати в довгостроковому періоді. Явні і неявні витрати виробництва. Економічний, бухгалтерський і нормальний прибуток.

Тема 5. Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок та ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок.

Модель ринку досконалої конкуренції та її характеристики. Ринкова поведінка фірми в короткостроковому періоді. Ринок досконалої конкуренції в довгостроковому періоді. Ефективність ринку досконалої конкуренції

Модель чистої монополії та її характеристики. Ознаки і поширення монополістичної конкуренції. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми при монополістичній конкуренції.

Теоретичні моделі олігополії. Моделювання поведінки олігополістів за їх реакцією на ринкові зміни. Економічні наслідки олігополії.

Тема 6. Ринки капіталу та природних ресурсів.

Структура та структура ринку ресурсів. Ринок праці та його структура. Сутність ринку капіталу та його рівновага. Структура та особливості ринку землі. Рента.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА»

1. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 298 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 21).

2. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 305 с.

3. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.

4. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: навчальний посібник [Електронне видання]. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 148 с.

5. Макро- та мікроекономіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 214 с.

ДИСЦИПЛІНА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 1. Загальна характеристика підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання, його ознаки. Напрямки діяльності підприємств. Види підприємств за класифікаційними ознаками.

Тема 2. Управління і структура підприємства

Поняття загальної та виробничої структури підприємства. Фактори впливу на характер виробничої структури. Типи виробничих структур, їх характеристика. Переваги та недоліки різних типів виробничих структур. Загальне поняття управління підприємством.. Організаційна структура підприємства. Типи організаційних структур управління підприємством.

Техніко-технологічна база підприємства та суспільні форми організації виробництва (концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування, конверсія і диверсифікація).

Тема 3. Планування діяльності підприємства.

Різновиди планів підприємства. Стратегічне, тактичне і оперативне планування: сутність та часові межі.

Бізнес-план: визначення та його розділи; маркетинг-план; організаційний план; фінансовий план та оцінка ризиків.

Тема 4. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства.

Основний капітал: знос, амортизація, фондівдача, фондомісткість та фондоозброєність.

Оборотний капітал: коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту.

Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи.

Загальна характеристика інноваційних процесів. Вплив інноваційних процесів на розвиток та ефективність виробництва.

Тема 5. Витрати та результати діяльності підприємства.

Загальна характеристика витрат та собівартості продукції та послуг. Класифікація витрат на виробництво продукції. Види собівартості продукції. Кошторис виробництва. Види цін. Методи ціноутворення.

Дохід та прибуток підприємства (валовий та чистий).

Ефект та ефективність діяльності підприємства: сутність та відмінності.

Тема 6. Персонал підприємства. Економіка праці.

Трудові ресурси і персонал підприємства. Класифікація та структура персоналу.

Мотивація трудової діяльності працівників: системи та методи. Сучасна політика оплати праці на підприємстві. Номінальна та реальна заробітна плата. Організація оплати праці на підприємстві. Форми і системи заробітної плати.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

1. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 426 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 166).
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О.Болтянська. – Мелітополь: Люкс, 2020. – 272 с.
3. Економіка праці і соціально-трудові відносини [Електронний ресурс]: підруч. для студ. спец. 051 «Економіка» / О. І. Іляш, Н. О. Черненко, О. А. Шевчук, О. О. Трофименко, С. С. Гринкевич, Я. І. Глущенко; друге видання, за заг. ред. проф. О. І. Іляш, Н. О. Черненко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текстові дані (1 файл: 1,73 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. – 371 с
4. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
5. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf

ДИСЦИПЛІНА «МАКРОЕКОНОМІКА»

Тема 1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Основні показники системи національних рахунків та методи їх визначення: ВВП, номінальний та реальний ВВП, дефлятор ВВП, ВНД, ЧВП, НД. Інфлювання і дефлювання. Методи обчислення ВВП. обсягу національного виробництва. Показники рівня цін.

Індекси цін та їх види. Індекс споживчих цін.

Гранична та середня схильність до споживання та заощадження.
Суть та види інвестицій. Мультиплікатор інвестицій.
Кейнсіанський хрест.

Тема 2. Сукупний попит і сукупна пропозиція.

Сукупний попит: суть та структура. Цінові та нецінові чинники впливу на сукупний попит. Крива сукупного попиту та її переміщення.

Сукупна пропозиція: суть та чинники впливу. Крива сукупної пропозиції та її переміщення. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції короткостроковому та довгостроковому періодах.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність.

Інфляція та її види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Рівень та темп інфляції. Антиінфляційна політика.

Зайнятість та безробіття: суть та види. Рівень безробіття.

Тема 4. Грошовий ринок та банківська система. Монетарна політика держави.

Сутність грошей та їх агрегати. Пропозиція грошей. Попит на гроші. Рівновага на грошовому ринку.

Монетарна політика: суть, цілі та види.

Економічне зростання: суть, типи та фактори.

Тема 5. Бюджетно-податкова та соціальна політика.

Сутність та особливості бюджетно-податкової політики. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Фіскальна політика: суть, види. Крива Лаффера. Бюджетний дефіцит та управління державним боргом.

Сталий людський розвиток. Соціальна економіка та політика. Державні соціальні стандарти (прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

1. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Макроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 456 с.

2. Яковенко Л., Степаненко С. Макроекономіка : навчальний посібник для студентів. – Полтава: Окрон, 2021. – 152 с.

3. Макро- та мікроекономіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 214 с.

4. Шинкар В.А., П'ясецька-Устич С.В. Макроекономіка : теорія і практикум / Шинкар В.А., П'ясецька-Устич С.В. – Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2020. – 480 с

5. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. / Ю.М. Бажал. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Електрон. дані. – Київ : НаУКМА, 2024. – 41 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Фахові іспити проводиться у строки та згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2024 році.

Форма проведення – тестова.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті – 50.

Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді один із яких правильний.

Тривалість тестування – 2 астрономічні години.

Складеним вважається фаховий іспит за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового іспиту становить 200 балів, правильна відповідь на один тест – 4 бали.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування за 200 бальною та 2-бальною шкалою

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
45-50	180-200	зараховано
35-44	140-176	
25-34	100-136	
Менше 25	Менше 100	Не зараховано

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для проведення фахових іспиту
при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
за спеціальністю 051 «Економіка»

На виконання завдань тесту Вам дається *2 години*.

На кожне завдання пропонується 4 варіанти відповіді.

Тільки один варіант відповіді є правильним.

Ніяких виправлень у даних відповідях не допускається.

Вступне тестове завдання з 1 до 50 оцінюється 4-ма балами.

Варіант №_

1. Тестові завдання

1. Які види суспільного відтворення Вам відомі?
 - А) натуральне і товарне відтворення
 - Б) просте, розширене та звужене відтворення
 - В) просте та розвинуте відтворення

2. Історично першою формою суспільного виробництва було:
 - А) скотарство
 - Б) натуральне виробництво
 - В) товарне виробництво

3. Економічний інтерес - це
 - А) користь, вигода, яка досягається в процесі реалізації економічних відносин
 - Б) потреби в економічних благах
 - В) досягнення виробництвом найвищих результатів за найменших витрат
 - Г) усвідомлені потреби існування різних суб'єктів господарювання, суспільна форма прояву розвитку економічних потреб

4. Який вид доходу можна отримати від такого фактору виробництва, як «праця»?
 - А) рента
 - Б) заробітна плата

В) прибуток

5. Що утворює бюджетне обмеження споживача?

- А) тільки доход споживача;
- Б) тільки ціни товарів;
- В) доход споживача і ціни товарів;
- Г) доход споживача, ціни товарів та їх корисності.

6. Що характеризує надлишок споживача.

- А) це різниця між максимальною сумою, яку споживач був готовий заплатити за кількість товару, на яку він пред'являє попит, і фактично заплаченою сумою;
- Б) вимірює сукупну вигоду споживача від придбання товару на конкурентному ринку є показником його добробуту;
- В) відповідає площі фігури, обмеженої кривою попиту, лінією ринкової ціни та віссю ординат;
- Г) всі відповіді правильні.

7. Що є метою виробника?

- А) максимізація задоволення суспільних потреб у товарах і послугах;
- Б) максимізація економічного прибутку;
- В) максимізація мінімального прибутку;
- Г) максимізація бухгалтерського прибутку.

8. У чому полягає суть закону спадної віддачі ?

- А) використовується все більше і більше виробничих ресурсів;
- Б) відбувається зменшення приросту обсягу виробництва при послідовному збільшенні одного фактора виробництва за незмінності інших факторів;
- В) використовується все менше і менше виробничих ресурсів;
- Г) відбувається зменшення приросту обсягу виробництва при послідовному збільшенні всіх факторів виробництва.

9. Яке визначення характеризує постійні витрати фірми ?

- А) витрати на ресурси за цінами, що діяли на момент їх придбання;
- Б) витрати, які мають місце навіть тоді, коли фірма нічого не виробляє;
- В) неявні витрати виробництва;
- Г) витрати на придбання сировини за фіксованими цінами.

10. Який фактор збільшує змінні витрати фірми?

- А) підвищення орендної плати;
- Б) підвищення процентної ставки на банківські кредити;
- В) підвищення заробітної плати робітників;
- Г) підвищення заробітної плати управлінського персоналу.

11. Визначте тривалість технологічного циклу обробки трьох деталей при послідовному типі здійснення операцій у процесі виробництва, якщо тривалість

технологічних операцій складає: першої – 4 хв; другої – 3 хв; третьої – 2 хв; четвертої – 4 хв:

- А) $(4+3+2+4)+3*10 = 160$ хв;
- Б) $(4+3+2+4)*3 = 39$ хв;
- В) $3*(4+3+2+4)-3 = 36$ хв;
- Г) $(4+3+2+4)*(3-1) = 26$ хв.

12. Хто зобразив класифікацію потреб людини у вигляді п'ятирівневої піраміди (ієрархії)?

- А) Ф. Мілтон
- Б) А. Монкрет'єн
- В) А. Маслоу
- Г) А. Сміт

13. На який товар зростає попит при зниженні ціни?

- А) даний товар;
- Б) товар замітник;
- В) товар доповнювач;
- Г) нейтральний товар.

14. Чим викликано скорочення попиту на товар і зміщення кривої попиту на нього ліворуч?

- А) скороченням доходів споживачів;
- Б) очікуванням підвищення ціни товару;
- В) скороченням пропонування товару;
- Г) підвищенням цін товарів-замінників.

15. Якими ознаками характеризується екстенсивний тип економічного зростання ?

- А) економічне зростання досягається завдяки кількісному приросту факторів виробництва за їхнього незмінного технічного рівня;
- Б) обсяг національного продукту зростає за рахунок кількісного збільшення обсягів праці (чисельність працівників, збільшення тривалості робочого часу);
- В) обсяг національного продукту зростає за рахунок залучення у виробництво нових джерел сировини, палива, енергії, використання додаткових земельних площ (при незмінній віддачі природних ресурсів);
- Г) характеризується усіма переліченими ознаками.

16. Як зміниться попит на товари-субститути при підвищенні ціни одного з них?

- А) зростання обсягу попиту на інший;
- Б) зростання попиту на інший;
- В) зростання попиту на інший;
- Г) скорочення обсягу попиту на інший.

17. Неінфляційними джерелами фінансування дефіциту бюджету можуть бути:

А) внутрішні та зовнішні позики на фінансових ринках (кредити комерційних банків, іноземних урядів та міжнародних організацій);

Б) продаж державних цінних паперів комерційним банкам, фірмам та домогосподарства;

В) трансферти - фінансування у вигляді безоплатної допомоги;

Г) можуть бути усі ті, що перелічені.

18. Що означає термін «економіка»?

А) господарство якої-небудь країни;

Б) наука про національне господарство;

В) відносини, що виникають між людьми в процесі виробництва, розподілу, обміну і споживання товарів;

Г) усі відповіді є вірними.

19. Економічний закон, як економічна категорія – це:

А) Юридичний нормативний акт, прийнятий законодавчим органом країни;

Б) реальний, стійкий, істотний, причинно-наслідковий зв'язок і взаємозалежність економічних явищ і процесів;

В) найбільш загальні поняття, які відображають сутність реально існуючих економічних відносин;

Г) усі відповіді не є вірними.

20. Суспільне виробництво включає в себе:

А) виробництво матеріальних благ та послуг;

Б) виробництво нематеріальних благ та послуг;

В) відповіді не є вірними;

Г) відповіді А – Б є вірними.

21. Які фактори суспільного виробництва визначає класична політична економія?

А) землю;

Б) капітал;

В) працю;

Г) усі перелічені.

22. Прямими факторами, які безпосередньо впливають на економічне зростання є:

А) удосконалення технології та організації виробництва;

Б) збільшення кількості та поліпшення якості природних ресурсів, зростання чисельності й професіоналізму трудових ресурсів;

В) збільшення обсягу і поліпшення якісного складу основного капіталу;

Г) усі перелічені.

23. Які з економічних категорій відображають систему товарного виробництва ринкової економіки?

- А) «суспільний поділ праці»;
- Б) «приватна власність»;
- В) «товар», «вартість», «гроші»;
- Г) усі перелічені.

24. Поліпшення використання засобів праці відбувається за напрямками:

- А) екстенсивний, інтенсивний;
- Б) екстенсивний, прогресивний;
- В) екстенсивний, традиційний;
- Г) традиційний, інтенсивний.

25. При зростанні продуктивності, трудомісткість:

- А) зменшуватиметься;
- Б) зростатиме;
- В) залишатиметься незмінною;
- Г) немає вірної відповіді.

26. Вартісна оцінка повної трудомісткості товарної продукції підприємства – це:

- А) нормативна чиста продукція;
- Б) нормативна вартість обробітку;
- В) чиста продукція;
- Г) реалізована продукція.

27. Основними вважаються виробничі процеси, які:

- А) безпосередньо пов'язані з виготовленням продукції, яка визначає виробничий профіль підприємства;
- Б) пов'язані з виготовленням продукції, яка виготовляється з найменшими витратами;
- В) здійснюється на завершальному етапі виготовлення товарної продукції;
- Г) пов'язані з виготовленням масової кількості продукції.

28. Внутрішня структура зайнятості аналізується на основі класифікації:

- А) форм зайнятості;
- Б) структури зайнятості;
- В) форм та видів зайнятості;
- Г) функцій зайнятості.

29. Яка сукупність запланованих витрат формує сукупний попит економічних агентів?

- А) витрат домогосподарств на споживання (С);
- Б) видатків підприємницького сектора на інвестиції (І);
- В) видатків держави на закупівлю товарів, оплату послуг та праці (G);

Г) усе перелічене.

30. На рівень економічної безпеки підприємства впливають чинники:

- А) попиту на продукцію;
- Б) зовнішньої конкуренції;
- В) ефективності використання основних засобів;
- Г) демографічні фактори.

31. Якими пізнавальними засобами здійснюється теоретичне пізнання економічних процесів та явищ ?

- А) абстрагування;
- Б) ідеалізація;
- В) синтез;
- Г) усіма переліченими.

32. Форма організації, за якої виробництво забезпечується одночасним розвитком багатьох технологічно не пов'язаних видів виробництва та значним розширенням номенклатури та асортименту продукції називається:

- А) комбінування;
- Б) диверсифікація;
- В) кооперація;
- Г) конверсія.

33. Індксація балансової вартості основних засобів здійснюється з метою:

- А) врахування справедливої вартості;
- Б) врахування інфляції;
- В) врахування ступеня зносу;
- Г) всі відповіді правильні.

34. Трудомісткість характеризує:

- А) кількість продукції, виробленої за одиницю часу, що припадає на одного робітника;
- Б) витрати праці на виробництво запланованого обсягу продукції;
- В) кількість робочого часу, витраченого на виробництво одиниці продукції;
- Г) вартість продукції, виробленої за одиницю часу.

35. Інновації, що призводять до еволюційних змін у сфері діяльності підприємств і не чинять істотного впливу на загальну ефективність їх діяльності називаються:

- А) глобальні;
- Б) організаційні;
- В) галузеві;
- Г) локальні.

36. Якщо вартість основних засобів на початок року становила – 15 млн. грн., з 1 квітня введено основних засобів на суму 3 млн. грн., з 1 травня виведено основних фондів на суму 2 млн. грн., то середньорічна вартість основних засобів:

- А) 15,92 млн. грн.;
- Б) 16 млн. грн.;
- В) 14,42 млн. грн.;
- Г) немає правильної відповіді.

37. Якщо продукція користується зростаючим попитом, то доцільним є:

- А) введення додаткових виробничих потужностей;
- Б) здійснення розширеного відтворення основних виробничих засобів;
- В) технічне переозброєння підприємства;
- Г) всі відповіді правильні.

38. Економічно вигіднішою є:

- А) відрядна форма зарплати;
- Б) погодинна форма зарплати;
- В) відрядна чи погодинна форма зарплати залежно від умов виробництва;
- Г) відрядна чи погодинна форма зарплати залежно від умов колективного договору.

39. Не проводиться індексація основних засобів:

- А) включених до другої групи основних засобів;
- Б) у разі дефляції;
- В) включених до першої групи основних засобів;
- Г) якщо амортизовано понад 50 % первісної вартості.

40. До капітальних вкладень підприємства не належить:

- А) реконструкція;
- Б) розширення;
- В) амортизація;
- Г) нове будівництво.

41. Найбільш узагальнюючим показником рентабельності діяльності підприємства є:

- А) рентабельність продукції;
- Б) рентабельність виробничого потенціалу;
- В) рентабельність витрат;
- Г) рентабельність продажу.

42. Для амортизації нематеріальних активів застосовується метод амортизації:

- А) кумулятивний;
- Б) виробничий;
- В) прямолінійний;
- Г) всі перераховані.

43. Система технічного обслуговування підприємства не включає:

- А) ремонтно-механічний цех;
- Б) ремонтні бази;
- В) комунальні мережі;
- Г) складське господарство.

44. До вільноконвертованої валюти відносяться?

- А) долар США;
- Б) грузинський ларі;
- В) фунт стерлінг;
- Г) юань.

45. Головним завданням оперативно-календарного планування на підприємствах масового виробництва є:

- А) Забезпечення своєчасного виготовлення різних виробів відповідно до узгоджених темпів, встановлених замовниками;
- Б) рівномірне завантаження і роботи всіх виробничих підрозділів;
- В) забезпечення періодичності виготовлення виробів відповідно до плану при повному та рівномірному завантаженні устаткування;
- Г) забезпечення безперервного руху деталей.

46. На підприємствах дрібносерійного виробництва поширено:

- А) децентралізовану систему постачання цехів;
- Б) централізовану систему робочих місць;
- В) постачання «точно в годину»;
- Г) інтегровану систему.

47. На підприємствах багатосерійного виробництва поширено:

- А) децентралізовану систему постачання цехів;
- Б) централізовану систему робочих місць;
- В) постачання «точно в годину»;
- Г) інтегровану систему.

48. Специфічними операціями, що їх виконує біржове підприємство є

- А) ф'ючерсний контракт, опціон;
- Б) опціон, агентування;
- В) контракт, договір купівлі-продажу;
- Г) концесія.

49. До основних форм заробітної плати відносять:

- А) погодинна та відрядна;
- Б) погодинна та тарифна;
- В) погодинна, відрядна та бригадна;

Г) відрядна, бригадна та тарифна.

50. Переселення громадян в іншу країну на постійне або довготривале тимчасове проживання називають:

- А) міграція;
- Б) еміграція;
- В) реіміграція;
- Г) відпустка.

Голова фахової атестаційної комісії _____ **М. О. Скорик**